

УДК 316.4: 324

Д. А. Дмитрук, канд. соціол. наук,

ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України"

ЕЛЕКТОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАСТРОЇ КИЯН

(МОНІТОРИНГ ЗМІН ОРІЄНТАЦІЙ ВИБОРЦІВ: РОЛІНГОВЕ (ХВИЛЬОВЕ) ДОСЛІДЖЕННЯ СТАВЛЕННЯ ВИБОРЦІВ ДО ПЕВНИХ ПОЛІТИЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ТА ПУНКТИВ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО)

У публікації представлені результати хвильового опитування киян щодо їх суспільно-політичних настроїв, а також електоральної активності та орієнтацій стосовно участі у виборах до Верховної Ради України.

Ключові слова: ролінгове дослідження, електоральні орієнтації, суспільно-політичні настрої.

Ролінгове дослідження проводяться з певною періодичністю (по хвилях) і з використанням постійного інструментарію. Загальновідомо, що заміри рейтингових параметрів та показники електоральної активності особливо чутливі до вибору респондентів, тому кожна хвиля щоразу проводяться з дотриманням однакових за своїми параметрами вибірок респондентів. Респонденти, відібрані у кожній хвилі, – нові (відміна від панельних досліджень), при формуванні вибірки підбираються абсолютно випадкові представники цільової групи, які не брали участі в попередніх опитуваннях. Величезне значення має також схожість між собою вибірок кожної хвилі, тому вибірка кожної хвилі є точною зменшеною копією загальної вибірки. Відбір респондентів іде відповідно до заданих квотних параметрів, застосований метод відбору за місцем проживання респондента з використанням маршрутного методу відбору.

До основних переваг ролінгового дослідження соціально-політичних та електоральних орієнтацій слід віднести:

- можливість постійного моніторингу електоральної ситуації та отримання рейтингових показників буквально в "інтерактивному" режимі;

- дані ролінгового дослідження за своїм характером дають "відмінну" статистику, яка, поступово накопичуючись, слугує основою для більш глибокого аналізу змін електоральних орієнтацій у прив'язці до поточного порядку денного, новин та контексту поточних подій;
- формат дослідження передбачає як наявність постійного моніторингового блоку, так і можливість постійного внесення нових запитань, що максимально оперативно фіксують реакції громадськості на поточні події:
  - представлений варіант ролінгу дозволяє включати до запитальника актуальні питання з високою інтенсивністю;
  - кожна нова хвиля передбачатиме можливість змін додаткового блоку анкети, зорієнтованих на оцінку реакцій на поточні події;
  - у разі необхідності здійснюється імплементація нових запитань, на які потрібна миттєва реакція, всередині хвилі.

Ролінг дозволяє найчіткіше, порівняно з іншими видами замірів громадської думки, екстраполювати вплив рекламних кампаній на електоральні орієнтації, дає можливість постійно відстежувати електоральну активність різних груп населення, заміряти лояльність "ядра" електорату різних політичних суб'єктів, відстежувати динаміку зміни частки ефективного електорату, здійснювати моніторинг динаміки рівня довіри тощо. Ролінгові вимірювання також дозволяють отримати інформацію про обізнаність електорату щодо проведених промо-акцій, реакцію на значні суспільно-політичні події, оцінювати ефективність рекламних компаній та оперативно приймати рішення щодо їх корекції тощо.

Алгоритм дослідження. Першим етапом стало проведення інсталяційного дослідження, для якого була використана розгорнута анкета. Передбачалося проведення опитування 800 респондентів: мешканці м. Києва (з правом голосувати на місцевих виборах), відбір респондентів – за місцем проживання з використанням маршрутного методу відбору респондентів із застосуванням статевовікової квоти на останньому кроці відбору. Додаткова контрольована квота – район проживання. Інсталяційне дослідження здійснене за 6 календарних днів. Після цього було прийнято рішення про зміну розміру вибірки для першої хвилі з 250 респондентів у бік її збільшення. Таким чином, по завершенні першої хвилі (11 днів моніторингу) розмір бази даних становив 1271 респондент. Розмір вибірки всіх подальших хвильових замірів становив не менше 250 респондентів (у середньому близько 260). Вибірка кожної хвилі опитування відтворює структуру загальної вибіркової сукупності. Оновлення даних відбувається кожні п'ять днів.

Таблиця 1

Фрагмент графіка ролінгового дослідження з показниками кількості опитаних респондентів

День проекту	Інсталяційне дослідження										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Дата	10 травня	11 травня	12 травня	13 травня	14 травня	15 травня	16 травня	17 травня	18 травня	19 травня	20 травня
День тижня	чт	пт	СБ	НД	пн	вт	ср	чт	пт	СБ	НД
Щоденна вибірка	100	100	100	100	100	70	114	124	178	152	133
Опитано	100	200	300	400	500	570	684	808	986	1138	1271

День проекту	W (Хвиля) 2											W (Хвиля) 3						
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Дата	21 травня	22 травня	23 травня	24 травня	25 травня	26 травня	27 травня	28 травня	29 травня	30 травня	31 травня	1 червня	2 червня	3 червня	4 червня	5 червня	6 червня	7 червня
День тижня	пн	вт	ср	чт	пт	СБ	НД	пн	вт	ср	чт	пт	СБ	НД	пн	вт	ср	чт
Щоденна вибірка	38	57	69	46	46	51	65	55	43	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Опитано	1309	1366	1435	1481	1527	1578	1643	1698	1741	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Моніторингові показники подаються за результатами опитування трьох останніх хвиль (обсяг вибірки не менше 780 респондентів, гранична похибка не перевищує 3,25%). На будь-якому етапі можливе збільшення обсягу вибірки для надання рейтинговим показникам більшої точності.

Таблиця 2

Динаміка електоральної активності, за результатами відповіді на запитання: "Якби вибори до Верховної Ради України відбувалися найближчої неділі, чи брали б Ви участь у голосуванні?", %

Результати* станом на	27 червня, W 7+8+9	2 липня, W 8+9+10	8 липня, W 9+10+11	13 липня, W 10+11+12	18 липня, W 11+12+13	23 липня, W 12+13+14	28 липня, W 13+14+15	2 серпня, W 14+15+16	7 серпня, W 15+16+17	12 серпня, W 16+17+18	17 серпня, W 17+18+19	22 серпня, W 18+19+20	27 серпня, W 19+20+21	1 вересня, W 20+21+22	6 вересня, W 21+22+23
Не голосуватимуть	12,8	14,2	16,7	18,5	21,3	22	23,2	25,2	25,5	27,0	25,2	23,1	22,5	22,7	24,1
Голосуватимуть	85,3	83,8	81,5	79,0	76,2	74,9	73,1	71,0	71,8	70,4	70,2	70,4	70,1	71,3	71,3
Точно, НІ	8,9	10,1	12,8	14,5	17,9	18,3	18,3	20,3	20,5	23,4	20,5	18,6	17,5	17,6	17,3
Скоріше, НІ	3,9	4,0	3,9	4,1	3,4	3,7	4,9	4,9	5,0	3,6	4,8	4,4	5,0	5,1	6,8
Скоріше, ТАК	32,3	32,4	29,9	28,1	23,2	20,9	19,7	18,9	19,3	17,8	21,1	25,4	30,6	33,9	33,9
Точно, ТАК	53,0	51,5	51,6	50,9	53,0	53,9	53,4	52,1	52,5	52,6	49,1	45,0	39,6	37,4	37,3
Важко відповісти	2,0	2,0	1,8	2,5	2,5	3,1	4,7	3,8	2,7	2,6	4,6	6,6	7,3	5,9	4,6

* Після літери W подаються номери хвиль, на основі яких обраховано наведені в таблиці дані.

Обсяг вибіркової сукупності (кумулятивний по грюх останніх хвилях) дозволяє здійснювати поточне оцінювання ситуації в розрізі основних соціально-демографічних груп: стать, вік, соціально-професійний статус (укрупнений до 5–6 груп), макрорайон, самоцінка матеріального становища, рівень освіти, мова спілкування тощо.

Таблиця 3

Розподіл відповідей на запитання "Якби в найближчу неділю проходили вибори до Верховної Ради, чи брали б Ви участь у голосуванні?", % (w21+22+23, n=829)

	СТАТЬ		Вік (4 групи)				Вік (2 групи)		Район			Витрати на харчування				
	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-45 років	46-59 років	60 років і більше	18-29 років	30-99 років	Центр	Правобережжя	Лівобережжя	до 20%	21-40%	41-60%	61-80%	ВВ
Не голосуватимуть	24,1	25,6	33,5↑	26,4	17,6	17,1↓	33,5↑	20,9	18,8	27,4	23,1	23,6	22,5	25,1	23,0	24,8
Голосуватимуть	71,3	69,9	64,1↓	68,0	76,9	77,9	64,1↓	73,7	76,7	69,0	70,9	64,2	73,5	72,4	71,7	65,6
Точно, НІ	17,3	20,2	25,8↑	20,0	11,1↓	10,2↓	25,8↑	14,4	13,0	21,0	15,1	23,6	17,7	16,6	16,2	20,6
Скоріше, НІ	6,8	5,4	7,7	6,4	6,5	6,8	7,7	6,5	5,8	6,3	8,0	0	4,9	8,5	6,8	4,3
Скоріше, ТАК	33,9	33,7	31,3	36,2	37,6	29,7	31,3	34,8	33,0	31,1	37,8	6,2↓	23,9↓	45,0↓	29,6	20,7↓
Точно, ТАК	37,3	36,2	32,8	31,8	39,3	48,1	32,8	38,9	43,7	37,9	33,2	58,0	49,6↑	27,4↓	42,1	44,9
Важко відповісти	4,6	4,4	2,4	5,5	5,5	5,1	2,4	5,4	4,5	3,6	6,0	12,2	4,0	2,5	5,3	9,6↑

Таблиця 4

Динаміка партійних електоральних уподобань, розподіл відповідей на запитання "Якби в найближчому
неділю проходили вибори до Верховної Ради і в бюлетень були включені зазначені партії,
за яку партію Ви проголосували б?", % серед усіх опитаних

	05/2012 (w1, n=1300)	05/2012 (w2, n=237)	05/2012 (w2+w3, n=467)	05-06/2012 (w2+3+4, n=724)	06/2012 (w3+4+5, n=814)	06/2012 (w4+5+6, n=811)	06/2012 (w5+6+7, n=821)	06/2012 (w6+7+8, n=821)	06/2012 (w7+8+9, n=821)	07/2012 (w8+9+10, n=820)	07/2012 (w9+10+11, n=813)	07/2012 (w10+11+12, n=821)	07/2012 (w11+w2+13, n=827)	07/2012 (w12+13+14, n=812)	07/2012 (w13+14+15, n=812)
Партія "УДАР"	30,8	28,0	30,4	29,3	27,7	27,5	27,1	26,6	24,1	22,4	22,5	21,1	17,5	12,8	10,1
Партія регіонів	10,7	15,0	16,3	13,5	13,9	12,9	15,2	17,2	18,3	16,5	14,8	12,3	10,9	8,9	8,9
ВО "Батьківщина"*	3,1														
	5,8	7,9	10,1	9,2	10,7	11,0	12,7	15	15,5	15,4	14,7	15,5	14,5	15	14,6
КПУ	3,8														
	1,5	3,6	2,4	2,0	2,1	1,8	2,6	3,1	3,1	3,6	3,8	4,5	4,6	5,5	6,2
"Україна – Вперед!"	1,8	0	0,6	0,7	1,4	1,9	2,3	2,8	2,5	2,6	2,3	3,3	3,2	2,6	2,1
ВО "Свобода"	2,0	2,4	3,1	3,4	3,4	3,4	2,3	2,2	2	3,2	3,5	3,0	2,7	2,0	3,4
"Наша Україна"	0,4	0,9	0,6	0,9	0,5	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	0,3	0,6	0,9	0,9	1,1
"Зелені"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Собор"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Нова політика"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

СПУ	0,5	0	0	0,4	0,5	0,6	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
РП О. Ляшка	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Рідна Вітчизна"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Громада"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Партія пенсіонерів	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Україна майбутнього"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Зелена планета"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Руський блок"	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
"Громадянська позиція"	1,2	4,4	3,0	2,4	1,8	1,7	1,3	1,8	1,8	2,1	1,7	1,4	1,4	1,1	x
Партія "Кіями – передусім"	0,9	0	0	0,6	0,9	1,0	0,5	0,3	0,3	0,4	0,3	0,5	0,8	0,9	1
ПСПУ	x	0	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,2	0	0,3	0,2	0,1	0	0,1
Народна партія	0,4	1,0	1,1	0,8	0,7	1,3	1,3	1,1	1,1	1,0	1,2	1,1	0,6	0,4	0
Єдиний центр	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші партії (разом)	3,1	2,0	1,5	1,3	1,0	0,7	0,8	0,8	1,4	1,2	1,2	1,3	0,7	0,7	0,6
ПРОТИ ВСІХ	3,7	5,2	5,7	8,6	8,6	8,2	6,8	4,6	4,7	4,5	4,9	4,8	5,6	7,5	x
ВАЖКО ВІДПОВІСТИ	14,8	17,4	15,9	19,0	19,6	20,1	17,5	15,0	14,5	14,4	13,7	13,7	16,5	22,0	30,3
НЕ ГОЛОСУВАЛИ Б	16,0	12,1	8,6	7,4	6,8	7,3	8,3	8,7	10,1	12,1	14,6	16,5	19,8	19,6	20,5

X – партія не включена до списку.

* – до другої хвилі вимірювався рейтинг окремо трьох політичних сил (1) "Фронт змін", (2) "Батьківщина", (3) "Європейська партія України".

Таблиця 5

Динаміка відповідей на запитання: "Наскільки Ви впевнені у своєму виборі, чи допускаєте можливість зміни своєї позиції?", %

Результати станом на	27 червня, W7+8+9	2 липня, W8+9+10	8 липня, W9+10+11	13 липня, W10+11+12	18 липня, W11+12+13	23 липня, W12+13+14	28 липня, W13+14+15	2 серпня, W14+15+16	7 серпня, W15+16+17	12 серпня, W16+17+18	17 серпня, W17+18+19	22 серпня, W18+19+20	27 серпня, W19+20+21	1 вересня, W20+21+22	6 вересня, W21+22+23
Твердо впевнений, проголосую тільки за цю партію	52,6	50,3	51,3	48,2	47,1	47,0	47,3	45,4	43,7	44,2	41,9	41,0	40,7	42,4	42,4
Можу змінити свою позицію, але лише в тому випадку, якщо для цього будуть вагомі причини	18,5	20,2	20,0	19,8	15,8	13,4	11,3	9,7	8,7	7,3	9,9	12,1	13,1	12,3	12,3
Цілком допускаю вибір іншої партії, адже вибори ще не починалися	2,8	2,0	1,2	1,2	,9	1,0	1,4	1,4	1,0	,6	1,8	2,2	2,3	1,1	2,3
<i>Важко відповісти</i>	26,1	27,6	27,5	30,8	36,1	38,5	39,9	43,5	46,5	47,9	46,4	44,8	43,8	44,3	43,0

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Таблиця 6

Розподіл відповідей на запитання: "Наскільки Ви впевнені у своєму виборі, чи допускаєте можливість зміни своєї позиції?", % (w21+22+23, n=829)

	Стать		Вік (4 групи)				Вік (2 групи)		Район			Витрати на харчування					
	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-45 років	46-59 років	60 років і більше	18-29 років	30-99 років	Центр	Правобережжя	Лівобережжя	до 20%	21-40%	41-60%	61-80%	ВВ	
Усього	42,4	45,8	39,6	39,2	39,5	43,8	48,6	39,2	43,5	48,8	31,3↓	52,3↑	76,4↑	50,5	41,8	38,8	39,0
Твердо впевнений, проголосую тільки за цю партію																	
Можу змінити свою позицію, але лише в тому випадку, якщо для цього будуть вагомі причини	12,3	12,2	12,4	11,0	14,4	13,1	10,0	11,0	12,7	14,7	15,6	7,0↓		12,7	11,9	13,6	12,7
Цілком допускаю вибір іншої партії, адже вибори ще не починалися	2,3	1,8	2,7	2,0	3,3	2,2	1,5	2,0	2,5	,5	,9	5,1↑		5,0	3,4	,8	,0
Важко відповісти	43,0	40,2	45,2	47,8	42,7	41,0	39,8	47,8	41,3	36,0	52,2↑	35,6↓	23,6	31,8↓	42,9	46,8	48,3

Ролінгове дослідження включає в себе і низку запитань, що вимірюють показники максимально можливо-го обсягу електоральної підтримки основних політичних партій та їх кандидатів в одномандатних округах.

Таблиця 7

Динаміка максимального рівня підтримки кандидатів від певних політичних сил на рівні округу за результатами відповідей на запитання: "Якби в найближчу неділю проходили вибори до Верховної Ради, і в бюлетень у Вашому окрузі (районі) було включено кандидата від певної політичної партії, чи проголосуєте Ви "За" кандидата?", %

Допускають можливість проголосувати за кандидата від	W9+10+11	W10+11+12	W11+12+13	W12+13+14	W13+14+15	W14+15+16	W15+16+17	W16+17+18	W17+18+19	W18+19+20	W19+20+21	W20+21+22	W21+22+23
Партії "Удар"	40	37,5	34	31	18,9	20	25,5	26,8	29,1	30,2	28,6	29,2	31,1
Партії регіонів	18,1	15,8	14	12,3	17,1	19,8	12,8	12,0	15,8	17,7	19,7	16,2	12,5
ВО "Батьківщина"	24,6	24,8	24	27,7	26,3	24,3	22,1	19,8	19,2	19,2	16	15,2	15,5

Таблиця 8

Динаміка ставлення до підтримки кандидатів від певних політичних сил за результатами відповідей на запитання: "Чи вплине на Ваш вибір голосувати "За" кандидата в депутати Верховної Ради по Вашому округу (району) його партійна належність (те, до якої партії він належить)?", %

Орієнтуватимуться на партійність	W8+9+10	W9+10+11	W10+11+12	W11+12+13	W12+13+14	W13+14+15	W14+15+16	W15+16+17	W16+17+18	W17+18+19	W18+19+20	W19+20+21	W20+21+22	W21+22+23
	51,7	53,7	51,9	49,7	48	42	42,8	45,8	50,4	49,8	46,5	44,1	47,1	49,3

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Таблиця 9

Розподіл відповідей на запитання: "Чи вплине на Ваш вибір голосувати "ЗА" кандидата в депутати Верховної Ради по Вашому округу (району) його партійна належність (те, до якої партії він належить)?", % (w21+22+23, n=829)

	Стать		Вік (4 групи)				Вік (2 групи)		Район			Витрати на харчування				
	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-45 років	46-59 років	60 років і більше	18-29 років	30-99 років	Центр	Правобережжя	Лівобережжя	до 20%	21-40%	41-60%	61-80%	ВВ
Усього																
Не вплине	20,1	19,5	20,6	25,1	21,2	13,4↓	20,2	18,4	17,5	20,8	20,7	18,0	24,0	17,2	22,3	21,4
Вплине	49,3	50,4	48,5	42,0	50,5	53,7	51,7	42,0	48,1	41,2↓	59,8↑	64,4	51,5	54,1	44,2	40,1
Точно, не вплине	7,7	7,3	8,0	12,3↑	7,2	2,7↓	8,4	6,1	7,8	8,2	7,1	5,8	10,6	5,2	8,9	10,8
Скоріше, не вплине	12,4	12,2	12,5	12,8	14,0	10,7	11,8	12,3	9,6	12,6	13,7	12,2	13,4	12,0	13,4	10,6
Скоріше, вплине	28,8	29,5	28,1	25,7	28,6	30,8	30,4	25,7	21,5	29,1	32,3	11,9	28,2	38,4↑	24,0	10,6↓
Точно, вплине	20,6	20,8	20,4	16,3	21,9	22,9	21,2	16,3	26,6	12,2↓	27,4↑	52,4↑	23,3	15,7↓	20,3	29,5↑
Важко відповісти	30,5	30,1	30,9	32,9	28,3	33,0	28,1	32,9	34,4	38,0↑	19,5↓	17,6	24,5	28,6	33,4	38,4

Також у постійному режимі відбувається моніторинг рівня довіри до основних політичних діячів загальнонаціонального рівня.

Таблиця 10

Динаміка балансу довіри киян до політичних і громадських діячів країни, %*

	05-06/2012 (w2+3+4, n=724)	06/2012 (w3+4+5, n=814)	06/2012 (w4+5+6, n=811)	06/2012 (w5+6+7, n=821)	06/2012 (w6+7+8, n=821)	06/2012 (w7+8+9, n=821)	07/2012 (w8+9+10, n=820)	07/2012 (w9+10+11, n=813)	07/2012 (w10+11+12, n=821)	07/2012 (w11+12+13, n=827)	07/2012 (w12+13+14, n=812)	07/2012 (w13+14+15, n=812)
Кличко В.	31,4	32,4	37,0	38	35,9	31,7	35,1	35,2	34,9	27,3	18,3	17,3
Яценюк А.	-30,9	-25,9	-24,5	-23,5	-23,6	-25,3	-26,5	-27,7	-27,1	-34,2	-32,1	-30
Гриценко А.	-43,3	-36,0	-35,7	-35,6	-35,4	-39,3	-34,1	-39,1	-41,4	-47,9	-50,9	-47,7
Тимошенко Ю.	-41,0	-35,5	-35,7	-36,1	-38,2	-40,9	-38,4	-39,7	-39,4	-41,9	-38,9	-36,9
Тягнибок О.	-43,7	-48,4	-49,8	-52,4	-51,6	-52,3	-53,4	-55,2	-57,2	-56,2	-54,9	-50,5
Турчинов О.	-48,6	-45,6	-47,0	-49,8	-53,8	-55,7	-54,0	-53,8	-53,1	-55,9	-55,4	-55,2
Королевська Н.	-45,2	-46,0	-45,6	-47,7	-46,4	-47,5	-47,2	-51,9	-50,1	-53,1	-57,8	-60,4
Тігіпко С.	-45,9	-46,4	-48,6	-50,5	-51,7	-54,9	-56,1	-63,1	-65,1	-69,2	-69,7	-62,9
Азаров М.	-62,3	-61,8	-58,3	-55	-51,3	-52,3	-52,7	-58,5	-62,6	-66,3	-69	-63,4
Янукович В.	-61,0	-57,8	-56,0	-52	-49,4	-49,2	-52,3	-57,0	-61,9	-65,8	-70,7	-65,1
Литвин В.	-57,3	-61,2	-62,0	-67,2	-69,5	-70,6	-69,2	-66,6	-67,7	-69,5	-73,4	-68,6
Симоненко П.	-76,5	-79,6	-78,3	-78,8	-80,3	-83,1	-81,8	-78,1	-77,4	-79,1	-78,9	-74

* Баланс довіри обраховано як різницю між показниками "Довіряють" та "Не довіряють".

** Показник не визначався.

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Прикладом внесення в ролінгове дослідження тематичних запитань, актуальність яких підвищилася у зв'язку із перебігом соціально-політичних подій в країні, може слугувати оцінка ставлення киян до прийняття закону про мову. Відповідні запитання були включені до анкет 13–15-ї хвиль опитування.

Таблиця 11

Розподіл відповідей на запитання: **"Чи відомо Вам що Верховна Рада з ініціативи Партії регіонів ухвалила законопроект "Про основи державної мовної політики", яким передбачається розширення сфери застосування російської мови?"**, % (n=13+14+15, n=812)

	Стать		Вік (4 групи)				Вік (2 групи)		Район			Витрати на харчування				
	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-45 років	46-59 років	60 років і більше	18-29 років	30-99 років	Центр	Правобережжя	Львівськежжя	до 20%	21-40%	41-60%	61-80%	ВВ
Так, добре проінформований	40,8	37,1	38,0	40,4	40,0	36,0	40,8	37,1	41,1	45,9	28,8	48,1	34,5	36,0	40,5	48,8
Чув про це, знаю у загальних рисах	37,1	40,9	37,2	37,5	42,8	40,0	37,1	40,9	40,7	33,1	45,7	27,3	41,5	42,8	36,0	33,3
Дещо чув про це	18,3	19,3	19,6	19,2	15,6	21,2	18,3	19,3	14,7	18,4	21,8	24,6	22,1	17,9	20,5	11,7
Ні, не чув	3,2	2,4	4,3	2,9	1,0	2,8	3,2	2,4	2,9	2,3	3,3	0,0	1,4	2,6	3,0	6,2
ВАЖКО ВІДПОВІСТИ	0,6	0,2	0,9	0,0	0,6	0,0	0,6	0,2	0,6	0,3	0,4	0,0	0,5	0,6	0,0	0,0

Таблиця 12

Розподіл відповідей на запитання: "Як Ви вважаєте, чи потрібно сьогодні в Україні приймати закони, які б захищали російську мову, впроваджували б додаткові гарантії для неї?", % (w13+14+15, n=812)

	Стать		Вік (4 групи)				Вік (2 групи)		Район			Витрати на харчування				
	Чоловік	Жінка	18-29 років	30-45 років	46-59 років	60 років і більше	18-29 років	30-99 років	Центр	Правобережжя	Лівобережжя	до 20%	21-40%	41-60%	61-80%	ВВ
НІ	69,6	72,9	66,9	72,3	71,9	69,8	63,0	72,9	66,9	70,8	69,8	78,9	72,0	68,3	66,3	70,6
ТАК	22,7	18,1	26,6	18,2	21,3	23,3	29,3	18,1	26,6	23,9	21,1	3,7↓	21,0	23,0	28,3	22,5
Точно, НІ	52,9	55,6	50,6	55,7	56,6	50,8	46,7	55,6	50,6	61,5↑	51,4	57,9	53,1	50,7	53,7	55,6
Скоріше, НІ	16,7	17,2	16,3	16,6	15,3	19,0	16,3	17,2	16,3	9,3↓	17,5	21,0	18,9	17,5	12,6	15,0
Скоріше, ТАК	13,6	9,6	16,9	10,5	14,3	11,2	19,0	9,6	16,9	16,9	12,4	3,7	13,2	16,0	15,2	8,6
Точно, ТАК	9,1	8,5	9,7	7,7	7,0	12,2	10,4	8,5	9,7	7,0	11,3	0,0	7,9	7,0	13,1	13,9
<i>Важко відповісти</i>	7,7	9,0	6,5	9,5	6,8	6,8	7,7	9,0	6,5	5,3	7,5	17,3	6,9	8,7	5,4	6,9

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Таблиця 13

Розподіл відповідей на запитання: "Наскільки Ви згодні із твердженнями, що прийняття Партією регіонів та її партнерами по коаліції законопроект "Про основи державної мовної політики" було...?", % (w13+14+15, n=812)

	Усього	Стать		Вік (4 групи)				Зік (2 групи)		Район		Витрати на харчування						
		Чоловік	Жінка	18-29 років	30-45 років	46-59 років	60 років і більше	18-29 років	30-99 років	Центр	Лівобережжя	Лівобережжя	до 20%	21-40%	41-60%	61-80%	ВВ	
Широю турботою про потреби громадян, які говорять російською	НЕ згоден Згоден	62,5 22,0	68,7 16,8	57,3 26,3	62,1 19,4	68,1 18,1	59,5 27,2	58,6 24,8	68,7 16,8	57,3 26,3	61,9 28,0	63,4 22,9	61,8 17,7	75,6 14,6	62,9 24,0	63,1 21,2	62,9 22,2	56,1 22,3
Бажанням відвернути увагу від погіршення ситуації в економіці	НЕ згоден Згоден	24,1 59,4	25,5 58,8	22,9 57,3	22,3 63,6	28,2 58,0	23,4 57,6	25,5 58,8	22,9 58,8	29,2 59,8	29,2 57,8	24,3 63,9	21,1 54,7	29,2 57,2	25,5 60,9	16,3 65,0	31,4 55,8	30,2 47,3
Передвиборним кроком задля підвищення своєї популярності	НЕ згоден Згоден	27,3 58,5	25,9 58,8	28,5 52,3	26,6 62,4	23,4 65,7	33,0 50,7	25,9 58,8	28,5 58,2	25,9 42,4	45,8 62,6	26,9 62,3	17,8 68,3	25,6 47,7	40,3 68,3	21,9 62,8	26,7 60,3	18,7 61,8
Бажанням гарантувати громадянам всіх національностей спілкуватися рідною мовою	НЕ згоден Згоден	56,0 24,4	59,0 21,4	53,5 26,9	61,9 18,8	53,4 29,1	51,7 27,9	59,0 21,4	53,5 26,9	58,3 30,4	58,7 26,6	51,5 18,5	71,8 18,3	54,9 23,8	54,5 23,5	57,7 28,1	55,2 24,1	
Демонстрацією сили перед виборами до ВР	НЕ згоден Згоден	30,4 52,8	28,8 53,2	31,8 52,4	33,9 44,2	27,9 59,1	32,9 46,8	28,8 53,2	31,8 52,4	42,3 44,1	32,5 56,4	21,5 53,1	46,7 43,9	41,1 45,1	23,5 57,4	28,7 52,9	27,2	
Намаганням відволікти увагу опозиції і громадян від прийняття інших законів в інтересах олігархів	НЕ згоден Згоден	23,7 57,5	24,9 55,1	22,7 55,2	21,1 62,8	25,5 59,2	28,7 51,1	24,9 55,1	22,7 55,1	28,1 56,5	27,1 59,1	17,1 56,1	33,1 60,8	24,8 59,4	19,2 58,1	25,4 50,0	28,4	
Переклоченням уваги від Ю. Тимошенко та Ю. Луценка	НЕ згоден Згоден	34,7 46,4	35,3 45,0	34,3 47,5	36,2 52,6	31,5 49,6	38,1 41,6	35,3 45,0	34,3 47,5	50,5 32,9	37,2 50,0	23,2 49,4	39,4 50,8	47,0 36,7	32,0 45,7	30,4 51,3	24,2 57,8	

Отримано 23.08.12

Дмитрук Д.А., канд. соціол. наук

ЭЛЕКТОРАЛЬНЫЕ ОРИЕНТАЦИИ И ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАСТРОЕНИЯ КИЕВЛЯН (волновой опрос)

В публикации представлены результаты волнового опроса киевлян относительно их общественно-политических настроений, а также электоральной активности и ориентаций относительно участия в выборах в Верховный Совет Украины.

Ключевые слова: роллинговое исследование, электоральные ориентации, общественно-политические настроения.

Dmytruk D.A., Candidate of Sociological Sciences

ELECTORAL ORIENTATION AND SOCIAL AND POLITICAL MOOD OF KIEV RESIDENTS (wave survey)

This publication presents the results of wave survey of Kiev residents on their social and political moods and electoral activity and orientations regarding the participation in the elections to the Verkhovna Rada of Ukraine, and of the Mayor of Kyiv.

Key words: rolling research, electoral orientation, socio-political mood.